

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kuluttajansuojalain sekä takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annetun lain muuttamisesta**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan kuluttajansuojalakia sekä takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annettua lakia muutettaviksi.

Kuluttajansuojalain eräiden säännösten soveltamisala ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan vakuussitoumuksia ja luottosopimuksia. Esityksen tarkoituksena on oikaista kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista vuonna 1993 annetun direktiivin ja muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa neuvoteltuja sopimuksia koskevasta kuluttajansuojasta vuonna 1985 annetun direktiivin puutteellinen täytäntöönpano.

Ehdotuksen mukaan kuluttajansuojalain

säännöksiä sopimusehtojen sääntelystä, sopimuksen sovittelusta ja tulkinnasta sekä kotimyynnistä sovellettaisiin yksityistakaajien ja yksityisten pantinantajien sitoumuksiin luotonantajille. Kotimyyntiä koskevien säännösten soveltamisala ehdotetaan laajennettavaksi myös luottosopimuksiin.

Takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annettuun lakiin tehtäisiin kuluttajansuojalain muuttamisesta johtuvat lakitekniset muutokset.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan mahdollisimman pian niiden hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen.

## SISÄLLYSLUETTELO

|                                                                                                                                                       |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....</b>                                                                                                           | <b>1</b>  |
| <b>SISÄLLYSLUETTELO.....</b>                                                                                                                          | <b>2</b>  |
| <b>PERUSTELUT.....</b>                                                                                                                                | <b>3</b>  |
| 1. Nykytila ja muutosten syyt.....                                                                                                                    | 3         |
| 1.1. Kuluttajansuojalain soveltamisala .....                                                                                                          | 3         |
| 1.2. Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista annetun direktiivin täytäntöönpano .....                                                             | 3         |
| 1.3. Muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa neuvoteltuja sopimuksia koskevasta kuluttajansuojasta annetun direktiivin täytäntöönpano ..... | 3         |
| 1.4. Muutostensyyt .....                                                                                                                              | 4         |
| 2. Ehdotetut muutokset.....                                                                                                                           | 5         |
| 2.1. Takaukset ja muut vakuussitoumukset.....                                                                                                         | 5         |
| 2.2. Luottosopimukset .....                                                                                                                           | 6         |
| 2.3. Eräät lakitekniset oikaisut kuluttajansuojalakiin .....                                                                                          | 6         |
| 3. Esityksen vaikutukset .....                                                                                                                        | 6         |
| 4. Asian valmis telu.....                                                                                                                             | 7         |
| 5. Voimaantulo .....                                                                                                                                  | 7         |
| <b>LAKIEHDOTUKSET.....</b>                                                                                                                            | <b>8</b>  |
| kuluttajansuojalain muuttamisesta.....                                                                                                                | 8         |
| takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annetun lain muuttamisesta.....                                                                               | 9         |
| <b>LIITE .....</b>                                                                                                                                    | <b>11</b> |
| <b>RINNAKKAISTEKSTIT.....</b>                                                                                                                         | <b>11</b> |
| kuluttajansuojalain muuttamisesta.....                                                                                                                | 11        |
| takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annetun lain muuttamisesta.....                                                                               | 13        |

## PERUSTELUT

### 1. Nykytila ja muutosten syyt

#### 1.1. Kuluttajansuojalain soveltamisala

Kuluttajansuojalaki (38/1978) koskee kulutushyödykkeiden tarjontaa, myyntiä ja muuta markkinointia elinkeinonharjoittajilta kuluttajille. Kulutushyödykkeellä tarkoitetaan laissa tavaroita, palveluksia sekä muita hyödykkeitä ja etuuksia, joita tarjotaan luonnollisille henkilöille tai joita tällaiset henkilöt olennaisessa määrässä hankkivat yksityistä talouttaan varten. Kuluttajana pidetään laissa luonnollista henkilöä, joka hankkii kulutushyödykkeitä pääasiassa muuhun tarkoitukseen kuin harjoittamaansa elinkeinotoimintaa varten.

Kuluttajansuojalakia ei ole sovellettu takauksiin eikä muihin vakuussitoumuksiin, koska Suomen oikeusjärjestelmässä takaajaa tai vakuudenantajaa ei ole pidetty kuluttajana eikä takausta tai muuta vakuussitoumusta kulutushyödykkeenä. Tämä näkemys on perustunut vakuussitoumusten erityispiirteisiin, joiden johdosta kyseiset sitoumukset eroavat selvästi kahden asianosaisen välisistä sopimuksista.

#### 1.2. Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista annetun direktiivin täytäntöönpano

Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5 päivänä huhtikuuta 1993 annettu neuvoston direktiivi 93/13/ETY, jäljempänä sopimusehdodirektiivi, on pantu kansallisesti täytäntöön kuluttajansuojalain 3 ja 4 luvun säännöksillä. Lain 3 luvussa olevan yleissäännöksen mukaan elinkeinonharjoittaja ei saa käyttää kulutushyödykkeitä tarjotessaan sopimusehtoa, jota kulutushyödykkeen hinta ja muut asiaan vaikuttavat seikat huomioon ottaen on pidettävä kuluttajien kannalta kohtuuttomana. Elinkeinonharjoittajaa

voidaan kieltää jatkamasta tai uudistamasta kohtuuttoman ehdon käyttämistä. Sopimusehtojen käyttöä kuluttajansuojan kannalta valvoo kuluttaja-asiamies. Kiellon määrää nykyisin markkinatuomioistuimien ja 1 päivänä maaliskuuta 2002 voimaan tulevan uudistuksen jälkeen markkinaoikeus. Eräissä tapauksissa myös kuluttaja-asiamies voi määrätä kiellon. Kiellon tehosteeksi asetetaan yleensä uhkasakko.

Kuluttajansuojalain 4 luvussa säädetään kohtuuttoman ehdon sovittelusta yksittäisissä kuluttajasopimuksissa. Lisäksi luvussa on vakioehtojen tulkintaa koskeva sääntö, jonka mukaan elinkeinonharjoittajan yksipuolisesti laatimaa epäselvää sopimusehtoa on tulkittava kuluttajan eduksi. Luvussa rajoitetaan myös sopimukseen sovellettavaa lakia koskevan ehdon eli lakiviittauksen vaikutuksia niin, että lakiviittauksella ei voida syrjäyttää sellaisia Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa voimassa olevia säännöksiä kohtuuttomista sopimusehdoista, joita sovellettaisiin lakiviittauksen puuttuessa ja jotka suojaavat kuluttajaa tehokkaammin kohtuuttomia ehtoja vastaan.

#### 1.3. Muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa neuvoteltuja sopimuksia koskevasta kuluttajansuojasta annetun direktiivin täytäntöönpano

Muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa neuvoteltuja sopimuksia koskevasta kuluttajansuojasta 20 päivänä joulukuuta 1985 annettu neuvoston direktiivi 85/577/ETY, jäljempänä kotimyyntidirektiivi, on pantu täytäntöön kuluttajansuojalain 6 luvun säännöksillä. Kotimyyntinä pidetään kulutushyödykkeen tarjoamista kuluttajalle henkilökohtaisesti muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimipaikassa. Kotimyyntiä ei kuitenkaan ole kulutushyödykkeen tarjoaminen paikassa, jossa yleensä tarjotaan kulutushyödykkeitä,

eikä paikassa, joka ei ole yksityisasunto ja jonne elinkeinonharjoittaja ilmoittelulla kutsuu kuluttajia kulutushyödykkeen hankkimista varten järjestämättä heille kuljetusta. Kotimyyntiä ei myöskään ole kulutushyödykkeen tarjoaminen paikassa, jonne elinkeinonharjoittaja saapuu kuluttajan nimenomaisesta pyynnöstä tarjotakseen kuluttajalle hänen pyytämäänsä hyödykettä. Tunnusomaista kotimyyntille on siis se, että kuluttaja joutuu ennalta arvaamatta henkilökohtaisen hyödyketarjonnan kohteeksi.

Tietyt sopimustyytit, muun muassa luottosopimukset, on suljettu kotimyyntisääntösten soveltamisalan ulkopuolelle.

Kuluttajalla on kotimyyntissä oikeus 14 päivän kuluessa peruuttaa sopimus. Peruuttamisaika alkaa kulua siitä, kun kuluttajalle on luovutettu erityinen kotimyyntiasiakirja, jossa on sopimusta koskevien tietojen ohella mainittava peruuttamisoikeudesta ja annettava ohjeet sen käyttämisestä varten. Asiakirjan on oltava kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistaman kaavan mukainen. Jos kotimyyntiasiakirjaa ei ole annettu, sopimus tulee kuluttajaa sitovaksi vasta vuoden kuluttua sopimuksen tekemisestä.

#### 1.4. Muutosten syyt

Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on ennakkoratkaisussaan (asia C—45/96 Bayerische Hypotheken- und Wechselbank, Kok. 1998, s. I—1199) ottanut kantaa siihen, kuuluvatko takaukset kotimyyntidirektiivin soveltamisalaan. Asiassa oli kysymys takauksesta, jonka yksityishenkilö oli antanut kotimyyntinä pidettävissä oloissa päävelallisen elinkeinotoimintaan myönnetystä luotosta. Tällainen takaus ei tuomioistuimen mukaan kuulu kotimyyntidirektiivin soveltamisalaan. Ratkaisunsa perusteluissa tuomioistuin käsitteli kotimyyntidirektiivin soveltamista takaukseen myös yleisesti. Perustelujen mukaan direktiivin soveltamisalaan voi kuulua sellainen takaus, joka liittyy sopimukseen, jolla kuluttaja on tehnyt kotimyyntissä sitoumuksen elinkeinonharjoittajan kanssa saadakseen tältä tavaroita tai palveluksia. Lisäksi koska

direktiivin tarkoituksena on suojata vain kuluttajia, takaaja voi saada direktiivin suojaa vain, jos takaaja on antanut sitoumuksensa tarkoituksessa, jonka ei voida katsoa kuuluvan elinkeinon harjoittamiseen.

Euroopan yhteisöjen komissio on 3 päivänä toukokuuta 2000 Suomelle osoittamassaan perustellussa lausunnossa katsonut, että Suomi ei ole pannut sopimusehtodirektiiviä moitteettomasti täytäntöön, koska kuluttajansuojalaki ei kata kaikkia direktiivin soveltamisalaan kuuluvia kuluttajasopimuksia. Komission tulkinnan mukaan sopimusehtodirektiivi koskee myös sellaisia sopimuksia, joissa kuluttaja antaa ammattimaiselle luotonantajalle takauksen toisen kuluttajan luotosta. EY:n tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa C—45/96 antaman ratkaisun perustelut EY:n komission tulkinnan mukaan perusteella voidaan pitää selvitetynä, että kuluttajasopimukseen liittyvä toisen kuluttajan antama takaus tai muu vakuussitoumus kuuluu sekä kotimyyntidirektiivin että sopimusehtodirektiivin soveltamisalaan. Direktiivit on näin ollen pantu Suomessa täytäntöön puutteellisesti. Suomen hallitus on jo komission perusteltua lausuntoa edeltäneeseen viralliseen huomautukseen 29 päivänä maaliskuuta 1999 antamassaan vastauksessa komissiolle ilmoittanut ryhtyvänsä toimenpiteisiin lainsäädännön muuttamiseksi.

Muutosten valmistelua siirrettiin, sillä EY:n tuomioistuimessa oli tuolloin vireillä asia C—208/98, Berliner Kindl Brauerei, (Kok. 2000, s. I—1741), joka koski kulutusluottoja koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 87/102/ETY, jäljempänä kulutusluottodirektiivi, soveltamista takauksiin. Asian ratkaisu vaikutti osaltaan siihen, minkälaisia muutoksia Suomen kuluttajansuojalainsäädäntöön ja takauslainsäädäntöön olisi kaikkiaan tehtävä. Tämän takia Suomen hallitus ilmoitti komissiolle pitävänsä tarkoituksenmukaisena odottaa kyseisen asian ratkaisua, jotta kaikki tarvittavat lainsäädännön muutokset voitaisiin tehdä yhdellä kertaa. EY:n tuomioistuin on 23 päivänä maaliskuuta 2000 antamassaan tuomiossa ratkaissut

kulutusluottodirektiivin tulkintaa koskevan kysymyksen siten, että takaus ei kuulu direktiivin soveltamisalaan. Kulutusluottodirektiivin täytäntöönpanosäännöksiin ei siten tarvita muutoksia. Kotimyyntidirektiivi koskee myös kuluttajien ja luotonantajien välisiä luottosopimuksia. Direktiiviä aikanaan täytäntöön pantaessa luottosopimukset jätettiin kuitenkin kuluttajansuojalain 6 luvun kotimyyntisäännösten soveltamisalan ulkopuolelle. Kulutusluottoja koskeva kuluttajansuojalain 7 luku oli tuolloin samanaikaisesti uudistettavana ja katsottiin, että luottojen suoramarkkinointiin liittyvät ongelmat ja sääntelyn tarve olisivat taroituksenmukaisimmin selvitettävissä siinä yhteydessä. Kotimyyntidirektiiviä ei lopulta pantu täytäntöön 7 luvussakaan, minkä vuoksi 6 lukuun otettu kulutusluottosopimuksia koskeva soveltamisalarajoitus jäi kotimyyntidirektiivin vastaiseksi. Esityksen tarkoituksena on korjata virheellinen täytäntöönpano myös tältä osin.

## **2. Ehdotetut muutokset**

### **2.1. Takaukset ja muut vakuus-** **toumukset**

Kuluttajansuojalain 1 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 a §. Ehdotetun pykälän mukaan kuluttajansuojalain 3 ja 4 luvun säännökset sekä 6 luvun kotimyyntisäännökset koskisivat soveltuvien osin yksityistakaajien ja yksityisten pantinantajien sitoumuksia luotonantajille. Yksityistakaajalla ja yksityisellä pantinantajalla tarkoitetaan pykälässä samaa kuin takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annetussa laissa (361/1999), jäljempänä takauslaki. Yksityistakaajana tai yksityisenä pantinantajana pidetään takauslaissa yksityishenkilöä, ei kuitenkaan sellaista henkilöä, joka kuuluu velallisyrittäjien toimielimiin tai joka omistaa vähintään kolmasosan velallisyrittäjästä. Luotonantajina pidetään sellaisia elinkeinonharjoittajia, jotka elinkeinotoiminnassaan myöntävät luottoja tai vakuuksia. Viittauksesta takauslakiin seuraa, että ehdotetussa pykälässä mainitut kuluttajansuojalain säännökset tulevat sovellettaviksi takaukseen ja vierasvelkapanttaukseen laajemmin kuin

sopimusehtodirektiivin ja kotimyyntidirektiivin täytäntöönpanon oikaisemiseksi olisi välttämätöntä. Edellä 1.4. jaksossa selvitetyn mukaisesti oikaisuun riittäisi se, että direktiivien täytäntöönpanosäännökset ulotetaan koskemaan sellaisia vakuussitoumuksia, joita kuluttajat antavat toisen kuluttajan dtamasta luotosta. Yksityistakaajaa ja yksityistä pantinantajaa koskevia takauslain säännöksiä sovelletaan sitä vastoin riippumatta siitä, onko takaus tai pantti annettu kulutusluoton vai elinkeinotoimintaan myönnetyn luoton vakuudeksi.

Esityksessä on katsottu asianmukaiseksi käyttää takauslaissa määriteltyjä yksityistakaajan ja yksityisen pantinantajan käsitteitä direktiiveissä tarkoitettua suppeamman kuluttajan käsitteen sijasta. Tähän on päädytty paitsi lainsäädännön selkeyden ja johdonmukaisuuden takia myös sen takia, ettei yksityisen vakuudenantajan suojan tarpeen kannalta tule olla merkitystä sillä, onko päävelallisenä yritys vai yksityishenkilö.

Ehdotetussa pykälässä tarkoitettuihin vakuussitoumuksiin sovellettaisiin ensinnäkin kuluttajansuojalain 3 luvun säännöksiä. Luvussa säädetään kohtuuttomien sopimusehtojen käytön estämisestä koskevista menettelyistä ja kuluttaja-asiamiehen valvontavallasta. Säännösten soveltamisalan laajentaminen vakuussitoumuksiin ei asiallisesti muuta oikeustilaa. Kuluttaja-asiamies valvoo takauslain 39 §:n nojalla nykyisinkin luotonantajien ja yksityisten vakuudenantajien välisten sopimusehtojen käyttöä.

Vakuussitoumuksiin tulisivat ehdotetun pykälän mukaan sovellettaviksi myös kuluttajansuojalain 4 luvun säännökset. Luvussa on kuluttajasopimuksia koskevien sovittelusäännösten (1 ja 2 §) lisäksi säännöksiä epäselvien ehtojen tulkinnasta (3 §), todistustaakasta (4 §) sekä lakiviittauksen vaikutuksia koskevasta rajoituksesta (5 §).

Vakuussitoumuksiin sovelletaan nykyisin takauslain 7 §:n 1 momentin erityissäännöksen ohella varallisuus oikeudellisista oikeustoimista annetun lain (228/1929), jäljempänä oikeustoimilaki, 36 §:n yleistä sovittelusäännöstä. Kuluttajansuojalain 4 luvun ja oikeustoimilain 36 §:n

sovittelusäännökset ovat periaatteiltaan yhdenmukaiset, mutta kohtuuttomuuden arviointiperusteissa ja oikeusseuraamuksissa on joitakin sopimusehtodirektiivin täytäntöönpanosta johtuvia eroja. Erojen käytännön merkitys on vähäinen.

Kuluttajansuojalain 4 luvun 3 §:n tulkintasääntö, niin sanottu epäselvyyssääntö, vastaa vakiintunutta oikeuskäytäntöä. Pykälän soveltamisen laajentaminen vakuussitoumuksiin ei sen vuoksi muuta asiallisesti oikeustilaa. Lakiviittauksen vaikutuksia rajoittava kuluttajansuojalain 4 luvun 5 § perustuu sopimusehtodirektiiviin. Pykälä tulee sovellettavaksi vakuussitoumuksiin siltä osin kuin kysymys on kohtuuttomia sopimusehtoja koskevista säännöksistä. Muilta osin sovelletaan edelleen takauslain 38 §:ää, jonka mukaan yksityistakaajan ja yksityisen pantinantajan suojaksi säädettyjä takauslain pakottavia säännöksiä on pidettävä kansainvälisesti pakottavina. Pykälän mukaan tulisivat myös kuluttajansuojalain 6 luvun säännökset kotimyyntistä sovellettaviksi vakuussitoumuksiin. Luku koskee kotimyyntiä ja etämyyntiä. Sovellettaviksi tulisivat vain kotimyyntisäännökset, sillä 6 luvun 6 §:n 3 kohdan mukaan luvun säännöksiä etämyyntistä ei sovelleta rahoituspalveluja koskeviin sopimuksiin.

Kotimyyntisäännösten soveltamisesta seuraa, että yksityistakaajalla ja yksityisellä pantinantajalla on 6 luvun 9 §:ssä säädetty oikeus peruuttaa sitoumus seuraamuksista 14 päivän määräajassa. Määräaika lasketaan siitä, kun luotonantaja tai tämän asiamies on luovuttanut vakuuden antajalle 6 luvun 8 §:ssä tarkoitetun kotimyyntiasiakirjan.

Takauslain 7 §:ssä säädetään takauksen sovittelusta. Pykälän 1 momentissa on yksityistakaajien sitoumusten sovittelua koskeva erityissäännös ja 2 momentissa viittaus oikeustoimilain 36 §:n yleiseen sovittelusäännökseen. Esityksen mukaan yksityistakaajan ja yksityisen pantinantajan sitoumuksia soviteltaessa noudatettaisiin oikeustoimilain 36 §:n sijasta kuluttajansuojalain 4 luvun säännöksiä. Tästä syystä takauslain 7 §:n 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus kuluttajansuojalain 4 lukuun.

Takauslain 38 §:ssä säädetään siitä, että yksityistakaajan ja yksityisen pantinantajan suojaksi säädettyjä takauslain pakottavia säännöksiä on pidettävä kansainvälisesti pakottavina. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi selvyyden vuoksi viittaus kuluttajansuojalain 4 luvun 5 §:ään, jossa rajoitetaan lakiviittauksen vaikutuksia siltä osin kuin kysymys on kohtuuttomia sopimusehtoja koskevan lain valinnasta.

Takauslain 41 §:ssä luettelaa ne lain säännökset, joita sovelletaan myös vierasvelkapanttauksen. Pykälän luetteloon ehdotetaan lisättäväksi takauslain 7 §:n 2 momentti, koska siinä ehdotuksen mukaisesti mainitut kuluttajansuojalain 4 luvun säännökset koskisivat myös vierasvelkapanttausta.

## 2.2. Luottosopimukset

Kuluttajansuojalain 6 luvun 5 § koskee soveltamisalan rajoituksia kotimyyntissä. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan luvun säännöksiä kotimyyntistä ei sovelleta kulutusluottoa koskevaan sopimukseen. Rajoitus ehdotetaan poistettavaksi, koska se on kotimyyntidirektiivin vastainen. Kuluttajalla olisi siten oikeus peruuttaa luottosopimus 6 luvun 9 §:n mukaisesti seuraamuksista 14 päivän kuluessa kotimyyntiasiakirjan vastaanottamisesta.

## 2.3. Eräät lakitekniset oikaisut kuluttajansuojalakiin

Esitykseen sisältyy vielä kuluttajansuojalaissa havaittujen kahden lakitekniäisen virheen korjaaminen. Lain 5 luvun 22 §:ssä on viittausvirhe. Pykälässä tulisi viitata kuluttajansuojalain 5 luvun 13 §:n 2 momentin sijasta mainitun pykälän 1 momenttiin. Lain 8 luvun 3 §:ssä puolestaan mainitaan virheellisesti irtaimen esineen valmistaminen, vaikka 8 luku ei nykyisin koske tällaisia tilauksia.

## 3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole vaikutuksia julkistalouteen. Esityksen vaikutukset käytännön luottosuhteisiin jäävät vähäisiksi.

Vakuussitoumuksiin sovellettaviksi tulevat kuluttajansuojalain säännökset sopimusehtojen sääntelystä, sovittelusta ja tulkinnasta sekä lakiviittausten rajoituksista eivät poikkea merkittävästi nykyisin sovellettavista säännöksistä ja oikeusperiaatteista.

Kotimyyntisäännösten mukaisen peruuttamisoikeuden ulottaminen vakuussitoumuksiin ja luottosopimuksiin on sinänsä merkittävä muutos, mutta tällaisia sitoumuksia ja sopimuksia ei yleensä ole tehty kotimyyntissä. Muun tavaran tai palvelun kotimyyntiin yhteydessä tarjotut niin sanotut hyödykesidonnaiset luotot peruuntuvat voimassa olevan lain mukaan ilman eri toimenpiteitä, jos kotimyyntisopimus peruutetaan. Näissä tilanteissa esitys merkitsi, että luottosopimuksen saisi peruuttaa myös erikseen.

#### 4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu oikeusministeriössä virkatyönä. Esityksestä järjestettiin 24 päivänä tammikuuta 2002 kuulemistilaisuus, johon oli kutsuttu kauppa- ja teollisuusministeriön, valtiovarainministeriön, kuluttajavalituslautakunnan, Kuluttajaviraston, Rahoitustarkastuksen, Keskuskauppakamarin, Kuluttajat-

Konsumenterna ry:n, Suomen Kuluttajaliiton, Suomen Pankkiyhdistyksen, Suomen Rahoitusyhtiöiden Yhdistyksen, Suomen Suoramarkkinointiliiton, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton ja Teollisuuden ja työnantajain keskusliiton edustajat.

Elinkeinoelämää edustavat tahot katsoivat, että esitys olisi EY:n tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti rajattava vain sellaisiin vakuussitoumuksiin, joita kuluttajat antavat toisen kuluttajan ottamasta luotosta. Edellä 2 jaksossa esitetyistä syistä tällaista rajausta ei ole pidetty asianmukaisena.

Muut kuulemistilaisuudessa esitetyt huomautukset liittyivät esityksen sisällön selkeyttämiseen, ja ne on jatkovalmistelussa pyritty ottamaan huomioon.

#### 5. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian niiden hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Ehdotetuilla laeilla ei ole taannehtivia vaikutuksia, vaan ennen lakien voimaantuloa annettuihin sitoumuksiin ja tehtyihin sopimuksiin sovelletaan aikaisempia säännöksiä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

*Lakiehdotukset***1.****Laki****kuluttajansuojalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 20 päivänä tammikuuta 1978 annetun kuluttajansuojalain (38/1978) 5 luvun 22 §:n 1 momentti, 6 luvun 5 §:n 1 momentti ja 8 luvun 3 §, sellaisina kuin ne ovat, 5 luvun 22 §:n 1 momentti ja 8 luvun 3 § laissa 16/1994 ja 6 luvun 5 §:n 1 momentti laissa 1072/2000, sekä *lisätään* 1 lukuun uusi 2 a § seuraavasti:

## 1 luku

**Yleiset säännökset**

## 2 a §

Tämän lain 3 ja 4 luvun säännökset sekä 6 luvun säännökset kotimyynnistä koskevat soveltuvin osin takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annetussa laissa (361/1999) tarkoitettujen yksityistakaajien ja yksityisten pantinantajien sitoumuksia luotonantajille.

## 5 luku

**Kuluttajankauppa**

## 22 §

*Muun kuin myyjän  
 vahingonkorvausvelvollisuus*

Jos tavarassa on 13 §:n 1 momentissa tarkoitettu virhe, tiedon antajan velvollisuuteen korvata ostajalle virheen vuoksi aiheutunut vahinko sovelletaan, mitä myyjän korvausvelvollisuudesta edellä säädetään.

— — — — —

## 6 luku

**Kotimyynti ja etämyynti**

## 5 §

*Soveltamisalan rajoitukset kotimyynnissä*

Tämän luvun säännöksiä kotimyynnistä ei sovelleta:

1) kiinteän omaisuuden kauppaa tai vuokraamista koskevaan sopimukseen;

- 2) arvopaperimarkkina- (495/1989) tarkoitettua arvopaperia koskevaan sopimukseen;  
 3) vakuutus- sopimukseen;  
 4) 10 luvussa tarkoitettua aikaosuu- asuntoa koskevaan sopimukseen.

Jos palveluksen kohde-esine on palveluksen suorittamista varten toimeksisaajan hallinnassa, palvelus katsotaan luovutetuksi, kun esine palveluksen tultua suoritetuksi on luovutettu tilaajan hallintaan. Muissa tapauksissa palvelus katsotaan luovutetuksi, kun se on suoritettu loppuun.

8 luku

## **Eräät kuluttajapalvelussopimukset**

3 §

*Palveluksen luovutus*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa annettuihin sitoumuksiin ja tehtyihin sopimuksiin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

## **2.**

## **Laki**

### **takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta 19 päivänä maaliskuuta 1999 annetun lain (361/1999) 7 §:n 2 momentti ja 41 § sekä  
*lisätään* 38 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

7 §

*Takauksen sovittelu*

Lakiviittauksen vaikutusten rajoituksista tapauksissa, joissa kysymys on kohtuuttomia ehtoja koskevista säännöksistä, säädetään kuluttajansuojalain 4 luvun 5 §:ssä.

Yksityistakaajan antaman sitoumuksen sovittelusta on lisäksi voimassa, mitä kuluttajansuojalain (38/1978) 4 luvussa säädetään. Kohtuuttoman ehdon sovittelusta on muuten voimassa, mitä varallisuus- oikeudellisista oikeustoimista annetun lain (228/1929) 36 §:ssä säädetään.

38 §

*Kansainvälisesti pakottavat säännökset*

41 §

*Takausta koskevien säännösten soveltaminen vierasvelkapanttaukseseen*

Mitä 3 §:n 2 ja 3 momentissa, 4—6 §:ssä, 7 §:n 2 momentissa, 8—17 §:ssä, 18 §:n 2 ja 3 momentissa, 19 §:n 2 momentissa, 24—30 ja 32 §:ssä, 33 §:n 1 momentissa sekä 34—39 §:ssä säädetään takauksesta, koskee soveltuvien osin vierasvelkapanttauksia. Mitä näissä lainkohdissa säädetään

yksityistakaajasta, koskee yksityistä 20 .  
pantinantajaa. \_\_\_\_\_ Ennen lain voimaantuloa annettuihin  
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta sitoumuksiin sovelletaan lain voimaan  
tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 8 päivänä maaliskuuta 2002

**Tasavallan Presidentti**

**TARJA HALONEN**

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

*Liite  
Rinnakkaistekstit*

# 1.

## Laki

### kuluttajansuojalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan 20 päivänä tammikuuta 1978 annetun kuluttajansuojalain (38/1978) 5 luvun 22 §:n 1 momentti, 6 luvun 5 §:n 1 momentti ja 8 luvun 3 §, sellaisina kuin ne ovat, 5 luvun 22 §:n 1 momentti ja 8 luvun 3 § laissa 16/1994 ja 6 luvun 5 §:n 1 momentti laissa 1072/2000, sekä lisätään 1 lukuun uusi 2 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

#### 1 luku

#### Yleiset säännökset

##### 2 a §

*Tämän lain 3 ja 4 luvun säännökset sekä 6 luvun säännökset kotimyynnistä koskevat soveltuvin osin takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annetussa laissa (361/1999) tarkoitettujen yksityistakaajien ja yksityisten pantinantajien sitoumuksia luotonantajille.*

#### 5 luku

#### Kuluttajankauppa

##### 22 §

*Muun kuin myyjän  
vahingonkorvausvelvollisuus*

Jos tavarassa on 13 §:n 2 momentissa tarkoitettu virhe, tiedon antajan velvollisuuteen korvata ostajalle virheen vuoksi aiheutunut vahinko sovelletaan, mitä myyjän korvausvelvollisuudesta edellä säädetään.

##### 22 §

*Muun kuin myyjän  
vahingonkorvausvelvollisuus*

Jos tavarassa on 13 §:n 1 momentissa tarkoitettu virhe, tiedon antajan velvollisuuteen korvata ostajalle virheen vuoksi aiheutunut vahinko sovelletaan, mitä myyjän korvausvelvollisuudesta edellä säädetään.

## 6 luku

**Kotimyynti ja etämyynti**

## 5 §

*Soveltamisalan rajoitukset kotimyyntissä*

Tämän luvun säännöksiä kotimyyntistä ei sovelleta:

- 1) *kulutusluottoa koskevaan sopimukseen;*
  - 2) kiinteän omaisuuden kauppaa tai vuokraamista koskevaan sopimukseen;
  - 3) arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) tarkoitettua arvopaperia koskevaan sopimukseen;
  - 4) vakuutus sopimukseen;
  - 5) 10 luvussa tarkoitettua aikaosuuasuntoa koskevaan sopimukseen.
- 

## 5 §

*Soveltamisalan rajoitukset kotimyyntissä*

Tämän luvun säännöksiä kotimyyntistä ei sovelleta:

- 1) kiinteän omaisuuden kauppaa tai vuokraamista koskevaan sopimukseen;
  - 2) arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) tarkoitettua arvopaperia koskevaan sopimukseen;
  - 3) vakuutus sopimukseen;
  - 4) 10 luvussa tarkoitettua aikaosuuasuntoa koskevaan sopimukseen.
- 

## 8 luku

**Eräät kuluttajapalvelussopimukset**

## 3 §

*Palveluksen luovutus*

Jos palveluksen kohde-esine on palveluksen suorittamista varten toimeksisaajan hallinnassa *tai palvelus koskee irtaimen esineen valmistamista*, palvelus katsotaan luovutetuksi, kun esine palveluksen tultua suoritetuksi on luovutettu tilaajan hallintaan. Muissa tapauksissa palvelus katsotaan luovutetuksi, kun se on suoritettu loppuun.

## 3 §

*Palveluksen luovutus*

Jos palveluksen kohde-esine on palveluksen suorittamista varten toimeksisaajan hallinnassa, palvelus katsotaan luovutetuksi, kun esine palveluksen tultua suoritetuksi on luovutettu tilaajan hallintaan. Muissa tapauksissa palvelus katsotaan luovutetuksi, kun se on suoritettu loppuun.

---

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .*

*Ennen lain voimaantuloa annettuihin sitoumuksiin ja tehtyihin sopimuksiin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.*

---

## 2.

**Laki****takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta 19 päivänä maaliskuuta 1999 annetun lain  
 (361/1999) 7 §:n 2 momentti ja 41 § sekä  
*lisätään* 38 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

## 7 §

*Takauksen sovittelu*

Kohtuuttoman ehdon sovittelusta on lisäksi  
 voimassa, mitä varallisuus oikeudellisista  
 oikeustoimista annetun lain (228/1929)  
 36 §:ssä säädetään.

*Yksityistakaajan antaman sitoumuksen  
 sovittelusta on lisäksi voimassa, mitä  
 kuluttajansuojalain (38/1978) 4 luvussa  
 säädetään. Kohtuuttoman ehdon sovittelusta  
 on muuten voimassa, mitä  
 varallisuus oikeudellisista oikeustoimista  
 annetun lain (228/1929) 36 §:ssä säädetään.*

## 38 §

*Kansainvälisesti pakottavat säännökset*

*Lakiviittauksen vaikutusten rajoituksista  
 tapauksissa, joissa kysymys on kohtuuttomia  
 ehtoja koskevista säännöksistä, säädetään  
 kuluttajansuojalain 4 luvun 5 §:ssä.*

## 41 §

*Takausta koskevien säännösten  
 soveltaminen vierasvelkapanttaukseseen*

Mitä 3 §:n 2 ja 3 momentissa, 4—6 ja 8—17  
 §:ssä, 18 §:n 2 ja 3 momentissa, 19 §:n  
 2 momentissa, 24—30 ja 32 §:ssä, 33 §:n  
 1 momentissa sekä 34—39 §:ssä säädetään  
 takauksesta, koskee soveltuvin osin  
 vierasvelkapanttausta. Mitä näissä

## 41 §

*Takausta koskevien säännösten  
 soveltaminen vierasvelkapanttaukseseen*

Mitä 3 §:n 2 ja 3 momentissa, 4—6 §:ssä,  
 7 §:n 2 momentissa, 8—17 §:ssä, 18 §:n 2 ja  
 3 momentissa, 19 §:n 2 momentissa, 24—  
 30 ja 32 §:ssä, 33 §:n 1 momentissa sekä  
 34—39 §:ssä säädetään takauksesta, koskee  
 soveltuvin osin vierasvelkapanttausta. Mitä

lainkohdissa säädetään yksityistakaajasta,  
koskee yksityistä pantinantajaa.

näissä lainkohdissa säädetään  
yksityistakaajasta, koskee yksityistä  
pantinantajaa.

---

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta  
20 .*

*Ennen lain voimaantuloa annettuihin  
sitoumuksiin sovelletaan lain voimaan  
tullessa voimassa olleita säännöksiä.*

---